

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego obowiązek opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, określającego – w szczególności – cele i kierunki działań oraz zadania w zakresie objętym przedmiotem programu. Pierwszy program miał być opracowany – zgodnie z wymogiem ustawy – jeszcze w pierwszej połowie 2004 roku. Przyszło nam na to poczekać prawie dekadę.

Dopiero pod koniec roku 2013 roku do zaopiniowania przez Komisję Wspólną trafił projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia tego programu. Zwłoka nie wystawia zbyt dobrego świadectwa administracji rządowej – zwłaszcza w świetle faktów dotyczących stanu zachowania zabytków. Tytułem przykładu – ostatni pełny raport dotyczący stanu technicznego zabytków nieruchomych został sporządzony w 2004 roku. Wynikało z niego, że w skali całego kraju remontu kapitalnego wymagało 26,9% zabytków nieruchomych. Niechlubnym liderem jest tutaj województwo opolskie, gdzie remont kapitalny był niezbędny w 49% obiektów. Przeprowadzona sukcesywnie od 2008 roku analiza zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (przed wrześniem 2008 roku) wskazała, że 2,8% objętych ochroną zabytków nieruchomych przestało istnieć, 1,0% utraciło wartość zabytkową, a dalsze 4,4% jest zagrożonych. Warto zasygnalizować, że prawie 300 przypadkach nie udało się zidentyfikować obiektu objętego ochroną...

Celem głównym zakreślonym przez Program jednak nie będzie zachowanie dziedzictwa, lecz wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków. Posłużą temu trzy cele szczegółowe:

1. wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce, w tym porządkowanie rejestru zabytków nieruchomych i opracowanie kompleksowego raportu o stanie ich zachowania, przygotowanie ratyfikacji Konwencji UNESCO ds. ochrony dziedzictwa podwodnego, wypracowanie jednolitych standardów działania konserwatorskiego w odniesieniu do wybranych typów i kategorii zabytków nieruchomych (standardów takich w Polsce nie ma), opracowanie diagnozy prawnej ochrony zabytków ruchomych;
2. wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków, w tym poprzez wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej, wypracowanie standardów komunikacji ze społecznościami żyjącymi w otoczeniu zabytków chronionych, podniesienie jakości procesów decyzyjnych w organach ochrony zabytków i wsparcie (merytoryczne) samorządu terytorialnego;
3. tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji, przy czym nie do końca wiadomo na czym owa reinterpretacja ma polegać.

Program będą realizować państwowe instytucje kultury: Narodowy Instytut Dziedzictwa, Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz Centralne Muzeum Morskie.

Ustawa wymaga by program taki był opracowany na cztery lata, zatem okres realizacji przedłożonego dokument został zakreślony na lata 2013-2016. W istocie jednak rok 2013 jest wpisany wyłącznie symbolicznie; rzeczywiste działania będą prowadzone w okresie trzech lat – począwszy od 2014 roku.

Program zakłada wydatkowanie na cele ochrony zabytków w latach 2014-2016 kwoty 25,692 mln zł, w tym 25,061 mln zł ze środków budżetu państwa. Na pozostałą kwotę złożą się jednostki samorządu

Rząd przypomniał sobie o zabytkach

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 12, grudzień 2013 23:00

Grzegorz P. Kubalski

Odsłony: 866

terytorialnego oraz beneficjenci programu (w ramach wkładu własnego).

Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia „Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami” został zaopiniowany pozytywnie przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu – z zastrzeżeniem że do posiedzenia plenarnego poszczególne województwa mogą jeszcze zgłaszać uwagi.